

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hóra 40 lei.
Nagyváradon: egy hóra 30 lei.

Főszerkesztő: **HEGEDŰS NÁNDOR**
Feladószerkesztő: **MARÓT SÁNDOR**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly haza
(Szállási Dersó)-utca 6.

A Magyar Párt ünnepélyes deklarációja a kamarában

Orleanu elnök Sándor Józsefnek, az erdélyi magyar párt képviselőjének adja a szót.

Sándor József feláll a szónoki emelvényre. Az erdélyi magyar párt nyilatkozatát kezdi olvasni, de állandóan zavarják.

Sándor: Nem vagyok sovíniszta, jó barátja vagyok a románoknak, sőt magam is az, aki a román írókból magyarra fordítottam.

Iteanu és Bratosan liberális képviselői valamit közbeszólnak, mire az elnök figyelmezteti őket, hogy egyetlen képviselőnek sem áll jogában a szónokot zavarni.

Sándor József folytatja beszédét s rámutat, hogy Csehszlovákiában a rutének megadták mindazokat a jogokat, amelyeket a békeszerződés nekik biztosított. A rutének teljes autonómiát élveznek abban az országban, amelyhez tartoznak.

Jorga: A ruténeknek egészen különleges helyzetük van országukban. A román kormány, ilyen jogokat nem adhat a kisebbségeknek.

— Mit szól ehhez a dologhoz? — kérdi aztán és Maniura mutat.

Maniu (nyugodtan felel): A románok és a magyarok is ismerik a nemzeti jogok felfogását a kisebbségek ügyében.

Jorga: Ha ismerik, akkor nincs szükség arra, hogy minduntalan deklarációkat adjanak itt fel.

A többség Maniut aposztrofálja, mire Maniu azt feleli, hogy Jorga is Sándor is ismeri a nemzeti párt felfogását s ha Jorga nem ismeri, úgy az csak a tudatlanságnak jele.

Sándor nem válaszol a közbeszólásra, hanem egy ideig csendben folytatja nyilatkozatának felolvasását.

— Tekintve, hogy a nemzetközi jog szabályai, de a dolog természete szerint egy annektáló állam az új részre nézve egyelőre és a további intézkedésig azonnal saját eddigi alkotmányát terjeszti ki, mint a régi királyság Erdélyre nézve, apó, rendes magyar törvények ideiglenes alkalmazásával és tetszés szerint való felhasználásával, de az unifikáció végrehajtásával is, de jure et de facto tényleg megvalósult;

tekintve, hogy a fennálló mindenkori alkotmány 128. szakasza szerint ennek revíziója a változott viszonyok figyelembevételével, csak szigorú előírt előleges eljárások és feltételek követése mellett eszközölhető, ami egyáltalán semmiben sem tartozott meg, valamint az sem, hogy évszázados történetileg fejlett és nem receptált alkotmánnyal bíró csatolt országrészek eddigi alkotmánya legesekélyebb mértékben tanulmány és így esetleg követés tárgyává tétessék;

tekintve, hogy a most benyújtott alkotmányjavaslat úgy külalakijánál, mint tartalmánál fogva a mai viszonyokra nem alkalmazható számos intézkedés fenntartásával tényleg nem egyéb, mint a régi

alkotmány revíziója, a 128-ik szakasz egészen új alkotmány lehetőségét különben sem írja elő, de az államcsíny, vagy saját belső forradalom nélkül nem is képzelhető;

tekintve, hogy ez alapon az alkotmányrevízió, az új államnál az indokolás szerint alapeszméül mondhatni kizárólag a fegyveres győzelem parancsoló gondolatára támaszkodva, semmit sem tud és nem is akar tudni az 1918. december 1-jei gyűlafelhívári Román Nemzetgyűlés határozatairól, melyek pedig az unióval kapcsolatban úgy az erdélyi, mint az egész románra nézve becsületbeli kérdés gyanánt „az új állam alkotásánál alapvető principiumokul” jelentettek ki s népszavazás eredményeként megnyugtató szolgáltak a trianoni békeszerződés létrehozásánál is;

tekintve, hogy a békeszerződés 45. és 47. szakaszai kiegészítő részét és tartozékát alkotó 1919. december 9-iki párisi külön egyezmény nagyrészt „alaptörvény” jellegével bíró és általában nemzetközi védelem alatt álló intézkedéseiről sem tud és nem is akar semmit sem tudni a javaslat, hanem ennek indoklása szerint egy diplomáciai szerződés és valamely belterületi kérdés közti összeköttetés gyanánt, egy államtitkár útján esetleg még csak jövő tanulmányozás tárgyává tartja fenn;

tekintve, hogy így a javaslat szerint Romániában kisebbségi nemzet vagy nemzetek nem léteznek, sőt a javaslat alapján mindannyian nem a gyűlafelhívári határozatok és a kapcsolatos párisi egyezmény szerinti „nemzeti, nép. kisebbség” és ilyen vagy olyan ajku „román állampolgárok” hanem etnikai, faji és nemzeti különbség nélkül egyenesen csak „románok” vagyunk, amiből az tűnik ki, hogy az alkotmány az abból kihagyott kisebbségek kizárásával csak a románoknak készült, pedig a világháború, illetve a világbéke és az emberiség fejlődése s eredményén az egyéni és általános társadalmi, vagy nemzeti jog mellett megjelent mint a nemzetközi jog és világtörténelmi tény a kisebbségi jog és annak védelme is, amint a többi utódállamok, de Ausztria, Magyarország, Lengyelország stb. is a párisi külön egyezményhez hasonló szövegben a saját alkotmányukba már felvették;

tekintve, hogy ezt az egészséges alkotmányjavaslatot alaptörvényvé emelni akaró országgyűlést a szabadság és egyenlőség rovására háromféle választói jogi törvény, úgy mint a régi királyságban listaskrutinium és arányos képviselet. Erdélyben egyoldalu és egyes-választási rendszer, míg Bukovinában a kettőből összetett módszer alapján hozták létre, melyek közül az erdélyi, ostromállapot, bolsevizmus, Budapestre vonulás, hadbíróság, repatriálás, sajtó- és levél-cenzura, lakásrekvirálás stb. kinszenvedései közben nem rendes törvényhozási úton, csak ad-hoc, egy esetre szóló, kivételes rendelet-törvény alakijában jött létre, melyet a törvényho-

zás máig sem szentesített, ellenben több újabb rendelet, törvény megváltoztatott és felforgatott;

tekintve, hogy e rendelet-törvény alapján az akkori viharos időkben zárt ajtók mögött és a nyilvánosság kizárásával létrehozott választójegyzékek, amely rendelet-törvény filias ante patrem, histeron-proteron módjára a valóságban előbb hajtott végre, mintsem az a hivatalos lapban megjelent volna, a magyarság százszázait kihagyták, illetve kifeledezték és négy év óta e jegyzékek rendszeres újrakészítése vagy gyökeres kijavítása nem végeztetett, ellenben velük így már három új, köztük a jelen országgyűlésre szóló tavalyi választás is történt;

tekintve, hogy ez a tavalyi választás még e rendelet-törvény intézkedéseit sem tartotta be, mert, hogy a régi alkotmány 128. szakaszában előírt kétharmad többséget, az egyetlent, amire ügvelt, a kormány minden áron összehozhassa, magának a fegyveres erő, csendőrség és a közgazgatási tényezők, valamint a saját sorraiból kinevezett, elfogult és mindenre kész választási elnökök által minden lehető visszaélést megengedett;

tekintve, hogy így a magyar kisebbség, az öt „számarányához” képest megillető 33-40 képviselő és szenátor helyett tisztán magyar kerületekből és az ő szervezett Magyar Pártja útján 2 millió lélekre cső, összesen csak 6 taggal jöhetett be a parlamentbe;

tekintve, hogy az alkotmánykészítő bizottságban még az a kis képviselő sem vehetett részt és semmiféle meghallgatásra sem talált, sőt az aktuális kormányelnök Urnak, a „Miféle kisebbségek? itt mindnyájan egyenlők vagyunk” kérdése és kijelentése által az egész kisebbségi kérdés létezését egyenesen tagadásba vette s a magyarság részéről való minden idevonatkozó jogos életmozgalom azonnal anarchiának, irredentának és bolsevizmusnak tekintetik és üldöztetik;

tekintve végül arra, hogy mint loyális, törvénytisztelő egységes és egyetlen Magyar Párt előtt, első előttünk a rend, béke és nyugalom fenntartása, ellenben ez a javaslat a háborús szellem forrásából fakadva, a magyar kisebbséget a gyűlölet, erőszak és tagadás szenvedélyei által szándékosan az elkeseredés és kétségbeesés karjaiba hajtja be;

mi, a nevezett Magyar Párt szenátorai és képviselői, a hányan, — számra kevesen, de meggyőződésre és elhatározásra nézve sokan, — vagyunk, pártunkkal egyetértőleg és annak megbízásából kénytelenek vagyunk kijelenteni, amint azt múlt évi március 28-án a szenátusban és a koronázás alkalmából a palotához intézett deklarációnkban is megmondottuk, hogy

ezt az országgyűlést alkotmányvozonak és törvényes jellegűnek nem ismerhetjük el, ez alkotmány-javaslatot egészben és részben a limine és exprinci io visszautasítjuk s ezt, ha az egy erőszakos párturalom által megszavaztatnék, ezennel ünnepélyesen ország-világ előtt a magyarság asszimilására és elrománosítására, valamint az egyéni és társadalmi jog elnyomására és elszegényesítésére

sére szánt oktrojált alkotmánynak tekintjük ki! Mi, mint nemzeti kisebbség nem a hatalomért, hanem a mi nemzeti életünkért és méltóságunkért és az országért harcolunk. Hiszünk Wilson evangéliumában és proféciáiban. Elismerünk egy jószándéku és értelmes akaratot, de nem a: Sic volo sic iubeo! Szabad népet és szabad egyházat egy szabad államban. Jelszavunk: le a késsel és ököllel! Deus protector, vivat Umanitas!

Végre Sándor folytatja beszédét s azt mondja, hogy a román kormány az a célja, hogy az erdélyi magyarságot nacionalizálja.

Jorga: heves hangon válaszol erre s kijelenti, hogy a románság nem fogad el oktatást a magyaroktól a kisebbségekkel szemben követendő politikájára nézve s rámutat a magyarországi kisebbségek helyzetére.

Sándor: Az itteni magyarok övének, ha annyi szabadságot élveznének amennyi szabadságot a magyarországi románok élveznek.

Az ellenzéki képviselők le akarják tenni mandátumukat

Tegnap délelőtti kilenc órákor a nemzeti párt és a parasztpárt megtartotta együttes népgyűlését a Dácia nagytermében. Több mint tízezer ember gyűlt össze teljesen megtöltve az utcákat és a szomszédos tereket. A népgyűlés elnökevé egyhangulag Pop-Csicsó Istvánt választották meg.

Pán Halipa Besszarábia nevében üdvözli a népgyűlés résztvevőit. Toma Jonescu a nép jogainak elrablásával és a sajtó megfojtásával vádolja a liberálisokat.

Vajda Sándor kijelenti, hogy a nép akarata egyezik az egyesült ellenzék kívánságaival.

Bodnărescu Besszarábia nevében tiltakozik a liberális alkotmányjavaslat ellen.

Maniu a közönség nagy ovációja közben emelkedett szólásra.

— Az egyesüléskor azt hittük — mondotta Maniu, — hogy eljött a román demokrácia ideje. De nem így történt. A liberálisok elrabolják a nép jogait s új alkotmányukkal örökössé akarják tenni uralmukat.

Michalache felolvassa Cantacuzino egyetemi tanár levelét, aki mindenben szolidáris az egyesült ellenzékkel.

Lupu kijelenti, hogy ültött a cselekvés órája, mert eddig türelemmel vártak s figyelmeztette a liberálisokat, ne csinálják meg az alkotmányjavaslatot. Azután nagy lelkesedéssel elfogadták a határozati javaslatot, amely összefoglalja az egyesült ellenzék főbb kívánságait.

Déli fél egykor ért véget a népgyűlés, amikor a tömeg tüntető menetté alakult és a királyi palota elé akart vonulni, azonban a katonaság megakadályozta. Az egész helyőrség kivonult fegyver és bajonet nélkül a rendet fenntartani. Feltűnt a város népének, hogy a katonák a beszédet nem értik, mert valószínű, hogy erdélyi magyar és besszarábiai katonákat vezényeltek ki a rend fenntartására.

Incidens az egész felvonulás alatt nem történt s a nagy tömeg csendben és rendben szétoszlott.

Vasárnap este kilenc órákor a Calea Victoriei újra átadták a forgalomnak. A katonai őrzések a késő éjszakai órákig talpon voltak. Az ellenzék vezetői a demokraták klubban tanácskoztak és elhatározták, hogy a jövő héten az ország nagyobb vá-

Jorga: A magyarok a szászokat is el akarták magyarosítani.

Roth Hans Ottó: Igaza van.

Jorga (Sándorhoz): Mi volt a magyar parlamentben, ha a románok deklarációt olvastak ott fel?

Sándor József hivatkozik arra, hogy ő román állampolgár, de magyar ember.

Élénk vita fejlődik ki Jorga és Sándor között, amelynek részleteit azonban érteni nem lehet, mert a liberális pártion állandóan tapsolnak.

Sándor József befejezi azután beszédét s újból hangsúlyozza, hogy a békeszerződések szellemével az újonnan csinált alkotmány nem egyezik meg. A ma érvényben levő alkotmány — mondja Sándor — jobban inkább megfelel az erdélyi kisebbségek kívánalmainak.

— Ez már nem — kiáltják minden oldalról.

Jorga: Igaz, hogy ez az alkotmányjavaslat, amelyet most tárgyalunk, rossz, de nekünk románoknak, nem pedig a kisebbségeknek. (Taps.)

rosában népgyűléseket fognak rendezni, a fővárosban pedig naponta déli 12 órákor rendeznek népgyűléseket a Dácia nagytermében.

A Presa értesítése szerint az ellenzék vezetői elhatározták, hogy mandátumukat a király kezébe visszaadják; ezzel elhárítanak maguktól minden felelősséget.

Politikai körökből nyert információk szerint a mai ülés viharos lefolyásnak ígérkezik, mivel a tegnapi eseményeket számos interpellációban készül az ellenzék szóvátenni.

Az új házbér-adó

Ismereti: Dr Lengyel Zsigmond

Az új törvény az épületekkel egyenlőnek tekinti: a városi üres telkeket, a meg nem művelt, valamely kereskedelmi, vagy ipari vállalat céljaira szánt helyeket, stb. és mindezen ingatlanoknak a megállapítandó „bérleti értéke” alapján kiszámítandó tiszta jövedelmét terhel meg 12 százalékos „elemi” adóval és 6 százalékos városi pótdóval.

A bérleti értéket a törvény szerint elsősorban a bérbeadó és bérlet között létrejött bérleti szerződések figyelembe vételével kell megállapítani, vagyis a bérleti érték alapját a bérlet által elvállalt bérösszeg, valamint mindezen terhek együttes összege képezi, amelyet a bérlet magára vállalt

és amelyek lényegileg a bérbeadó által tek volna viselendő.

Ha a tulajdonos bérleti szerződés nem tud felmutatni, vagy azokat a bérleti képviselő a fenti indokok alapján vitatja, akkor a bérleti érték beállítására az ingatlanokhoz viszonyítottan, vagy pedig, ha a megadóztatandó ingatlan közelében adásvétel tárgyát képező esetekben az eladási ár figyelembe vételével.

Az adózó polgár érdekei szempontjából tehát a legfontosabb kérdés az adóképező „bérletérték” helyes és a tényviszonyoknak megfelelő megállapítása, ha az adóalapot újra oly lehetetlen megfogják megállapítani, mint ezt a Titulescu-féle kormányrendelet alapján eszközölték, ennek ellenére a bérlet a bérletérték megállapítását a korlátozó törvényes rendelkezéseket továbbra is hatályban tartva, úgy a lakáskriszisa még az eddigi mérték is meg fogja haladni és valószínű, hogy katasztrofális előidézi.

A bérletérték megállapítása tekintetében azonban vannak a törvényben oly rendelkezések is, amelyek a polgárok érdekeit részben megvédhetik, így: a tulajdonos lakott épületnél, az 1914 évi realis bérletérték képezi a becslés alapját. Azon ingatlanoknál pedig, amelyekre tulajdon 1914 augusztus előtt szerzettek, a bérlet nem haladhatja túl az 1914 évi bérlet háromszorosát. Végül az 1919 január 1. vásárolt ingatlanoknál a becslés miniat alapját az ingatlan vételára képezi, 5 százalékos kamatoztatással.

A bérleti értékből a törvény képezi a költségek, hockázatok elleni biztosítási fenntartás és amortizáció fejében 20 százalékos levonást enged, tehát lényegileg vételezően a bérletérték 14 egész és négyvizedzalekét teszi ki, hogy ez az adótörvényben a még jelenleg érvényben lévő Wekerle-féle törvényvel, valamint az érvényben nem lépett Titulescu-féle törvénnyel szempontról a polgárokra nézve sem megfelelőnek mutatkozik, ha ugyan adókulcsnál mutatózó előnyt az adó megállapítási munkálatai lerontani fogják.

A törvény az ingatlant terhelő adó levonásokat enged és pedig „családi terhelés” címen akkor, ha az adózó összes jövedelmének az évi 10.000 ezer leit el nem éri és ként összjövedelmi adóval meg nem tehető, úgy az adó, mint a pótdóbból a társasági elvállalt családtagok száma arányában 10—20 százalék mérséklést igényelhet.

Ha városunkban a ház összjövedelmének 5000 leit, az adózó összjövedelmének p

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

SOS-PASSAGE.

Kedd

Szerda

Csütörtök

Stella Maris

Szerelemi dráma 6 felvonásban. A kettős főszerepben MARY PICKFORD.

DORIAN FILM!

DORIAN FILM!

FIGYELEM! A húsvéti idényre az összes üveg- és porcellán áruk kedvezményes árban kerülnek eladásra. :: ::

Deutsch K. I. R.-T.
üveg és porcellán nagykereskedésében, Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 4. sz.

1923. március 20.

Knauer Margit bűnpöre a törvényszék előtt

Hétfele délelőtt 9 órakor ült össze a nagyváradai törvényszék Szöllőssy Gyula dr. elnökelete alatt, hogy döntsön egy kilenc rendbeli csalással vádolt, huszonhárom éves leány: Knauer Margit pörében.

Knauer Margit neve a múlt év október hónapja óta — mikor előzetes letartóztatásba került — sokat szerepelt a lapokban. Kilenc súlyosan megkárosított — nagyobbára gondokkal küzdő, a könnyű meggazdagodás reményétől elkáprázott kisegyzisztencia — bántja üzemeit.

Gondos öltözkében oly természetes egykedvűséggel foglal helyet a vádlottak padján, mintha színházi zsöllejében ülne. Arcán nem tükröződik egy hajszálnyi izgalom sem, a mérséklettel fölrakott fehér és rózsaszín rizspor titokba takarja a kérdést, hogy alatta, a maga való énjében nem sápad-e mégis? Nagyszál csörömpölő örege nyugodt, átlátszó világoskék szemekkel tekint vissza, olykor mosolyogva hátraszól hozzá, mialatt vékonyharisnyás lábaival lassu ritmusban harangoz.

Dr. Szöllőssy elnök fölteszi az első kérdéseket és megállapítja a személyi adatokat. Knauer Margit huszonhárom éves, római kath. vallásu hajadon, mindezekre gyakorlott rögtönösséggel felel. Kémkedés pörén kívül — mikor is a haditörvényszék tíz évi kényszermunkára ítélte, melyből jogerőre nyolc esztendő emelkedett — melynek kitöltésétől csere útján szabaddult — még nem volt büntetve.

A károsultak

Elnök tudomására hozza, hogy egyidejűleg még három ügyben van ellene tárgyalás kitűzve, különböző szélhámosságok miatt. Egykedvűen veszi tudomásul, mire dr. Szöllőssy elrendeli mindhárom ügy egyesítését, majd a tanúk névsorának felolvasása után a vádiratot ismerteti, melynek értelmében Knauer Margit Duró Mihálynétól 20.000, Lendvai Karolától 50.000, özv. Kovács Kálmántól 34.000, Csordás Józseftől 34.000, dr. Fodor Pétertől 10.000, Grizutia Coriolantól 13.000, Stepunek Rezsőnél 30.000, Biró Sándortól 5000 és Langsam Benjáminnál 3000 lei összeg erejéig károsította meg. Kereskedelmi ügynöknek adta ki magát. Azon ürügy alatt, hogy kereskedelmi lebonyolítások céljára nagyobb összegre van szüksége — ami a hitelezőknek jelentékeny hasznot fog hajtani — ügyfeleit félrevezette.

Elnök: Megértette a vádat?

Vádlott: Meg.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Knauer Margit unottan vállat von, de az elnök újabb kérdésére, hogy kívánságát ügyvédet védőjeül, élénken megmozdul.

— Nem akarok, magam fogok védekezni — mondja dacosan és a hangjában fölénykedő önbizalom van. Dr. Weimann Izsó védő nyomban feláll és elhagyja a tárgyaló termet.

„Mindent tagadok...”

Miután a tanúk elhagyják a termet. Knauer Margit megkezdte védekezését. Magas fejhangon és oly gyorsan beszél, hogy alig érteni. Az elnök figyelmezteti, hogy beszéljen tagoltabban, mert a törvényszéki jegyző képtelen lesz követni vallomását. Elmondja, hogy évek óta foglalkozik üzleti kötetekkel. 1922. aug. 20-án jött hozzá Jakab László, aki 40 mázsa zsirt ajánlott föl neki megvételre. Bele akart menni a spekulációba. Pénzeket vett fel.

kölcsönöket kért, de mielőtt a vállalt módon kötelezettségeinek eleget tehetett volna, belátta, hogy a zsiron nehezen bírna tudni, mire az üzletet visszamondta. A kölcsönök ezzel — Knauer Margit véleménye szerint — az ő tulajdonába mentek át és joga volt azokat más üzletre fordítani. Így is tette. Végre október 1-én Lendvai Karolának és Csordás Józsefnek fizetnie kellett volna, azonban — különböző okoknál fogva — nem tudott.

Elnök: Mik azok az okok?

Vádlott: (Zavartan, percekig hallgat. vállait vonogatja.)

Elnök: Hova tette a fölvevett pénzeket?

Vádlott: Nem nyilatkozom. Ha már meghurcoltak, legyen igazán oka annak, amiért ülök.

Elnök: Tudná fejből is, kinek mennyivel tartozik?

Vádlott: Igen.

Sorjában elmondja hitelezői nevét és az összegeket.

Elnök: Számolta-e azzal, hogy ilyen védekezésnek súlyos következményei lesznek?

Vádlott: Számoltam a következményekkel.

Elnök: Gáli Zsolt volt-e az ön lakásán?

Vádlott: Az nem tartozik ide!

Az elnök rendreutasítására Knauer Margit kissé alábbhagy a hanggal és megmondja, hogy Gáli Zsolt járt néhányszor náluk. Erről édesanyja nem tud, nem is tudhat. Közben mosolyogva néz körül.

Elnök: Ugy látszik, mintha nem venné komolyan ezt az egész dolgot.

További vallomása során Knauer Margit elmondja, hogy Lendvai Karol barátnője volt. 50.000 leit kért tőle egy dinnye-üzlethez. Vásárolt is másfél vagont, el is adta. Az első részlet kölcsönt megtérítette a haszonnal együtt.

Elnök: A többi pénzt hova tette?

A vádlott makacsul hallgat.

— Nem sajnálja ezt a sok embert?

Knauer Margit dacosan fölveti a fejét.

— Nem. Miattuk vagyok letartóztatva. Várhattak volna még néhány napot. Ezért is nem mondom meg, hol a pénz. Ha ültem, most már legyen: miért. — Ismétli másodsorára. Az édesanyja említése sem téríti ki konokságából.

Szünet után

Szöllőssy Gyula dr. itt öt percre felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után az elnök felemlíti, hogy a vádlott vallomása során mintegy meggyanúsított hivatali személyiségeket. Ügyfeleinek azt monddta, hogy a pénz Moldován lakáshivatali elnök és Popa megvesztegetésére kell.

— Igaz, hogy ezt mondta?

Vádlott: Mondtam. A Grizutia-féle üzletben nem volt igaz egy szó sem. A Stepunek-féle üzletben sem.

Biró Lászlónétól — aranyneműekre — szintén nem igaz ok alapján vett fel pénzt.

Ezután felolvassa a nyugtákat, amelyeket Knauer Margit a károsultaknak adott. Elismeri, hogy mind ő írta. Felolvassák dr. Pap János postatiszt leveleit, amelyben sürgeti a kölcsön adott pénz visszaadását, majd egy Knauer Margit által megírt nyilatkozatot olvas fel az elnök, amelyet a vizsgálóbírósgon készített. Innen kezdve Knauer Margit folyton Gáli Zsolt és Gampe Lajos volt politikai foglyokkal való nexusára tér ki és a további felvilágosításokat megtagadja.

100 leit meg nem halad, egy adója 25 kkal mérséklendő.
őgre a jelzálogi terhek kamatai utáni hitandó adó az ingatlan házádjából levonható.

Nagy Károly, református püspök, bukaresti utjáról

Kolozsvárról jelentik: Nagy Károly püspök, aki néhány napig Buben tartózkodott, az erdélyi magyar lakosságával ma hazatért és a következőket mondotta: Misu udvari miniszter körölte May püspökkel, hogy a király nem fogadja egyszerre a küldöttség tagjait, csupán holtus egyház küldöttét. Így aztán Maylath püspök járult a király elé. Miniszter kijelentette, hogy amennyiben református egyházak is előtérlik terjesztésüket, járuljanak Mária királyné felé, hogy mi ragaszkodunk az egységes hitvalláshoz és azt el nem érhetjük, lemondunk kívánságaink előterjesztéséről. A jelentést teszek egyházam igazgatójának küldetéséről és valószínűnek, hogy a protestáns egyházak külön üggyben fognak a király elé jár (Rador.)

Változások Szigligeti Társaságban

Tavaly tavasszal erős lendülettel indult az újjászervezett Szigligeti Társaság működése. A forradalmak óta első kibátorkodó, egészséges irodalmi galom osztatlan érdeklődést váltott Nagyvárad minden társadalmi rétegére. Két ünnepet jelentő matiné, a Csokor majd az Arany János emlékére megtartott, jelezték a Szigligeti neve alatt induló kulturális verkeringést. A társaság hasonlóan koncepciós programot tervezett erre a szezonra is. Sajnos, társaság főtítkára, Perédy György, a páratlan agilitása indította meg tönkremenő a Szigligeti Társaság újabb út, néhány héttel ezelőtt levélben benntette lemondását. A lemondás motívuma Perédy részéről az volt, hogy rajta ül fekvő okoknál fogva, programját megvalósítani nem tudta, így legutóbb a főtítkár visszavonulását biztosította. A főtítkár visszavonulását biztára kivétel nélkül fájlnál fogják mind, akik jóleső figyelemmel kísérték a társaság tavalyi megújulását. Maga a Szigligeti Társaság a lemondás után úgy döntött, hogy — mint hozzánk beküldött kommunikéje jelzi — körében mozgalom volt az alapszabályokhoz és a tényleges tevékenységhez megfelelően közművelődési tevékenységet fog kifejteni. Dr. Karáonyi János püspök, a társaság elnöke onnan meginduló működés tárgyában a közözebb összehívandó választmányi ülése terejszi elő a szükséges javaslatokat. Felmerült annak a régi tervnek a megvalósítása is — írja a kommuniké — hogy a társaság szerezzen külön helyiséget, mely egyrészt állandó iroda, másrészt társaság iratainak és könyveinek helye legyen, ahol egyúttal a vezetőség sürgősen jöhetne össze a társaság ügyeinek tárgyalására.

* Tavasszal angol uridivat öltönytörzskönyvben nagy választékot talál Deutsch ósmotárházban. Címre figyelni! Kossuth-utca 1. (Sas-palota). Mindenféle belső ruhák szabóknek.

Selyem, szalmás és különböző model női kalapok nagy választékban, a nagy ában lesznek árusítva — Gyönyörűen kalapformák és masamód kellek nagyban kaphatók

Nagy Mihálynál
Regele Ferdinánd (Rákóczi-ut) 12. sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Háromszoba, konyha, kert, fűtés, világítás havi 20 leiert

Folytatják a költségvetés tárgyalását — Felosztatják a Munkaközvetítőt — Az új lakáshivatal

A városi tanács hétfőn tovább folytatta a költségvetés tárgyalását. Szó volt a jótékony intézményekről és alapítványokról, az Iparos Otthonról, Germekebarát-egyesületről és a Csesztivó-házi szegényekről. Tárgyalta a tanács a Hatósági Munkaközvetítő és a Lakáshivatal ügyét.

A legérdekesebb előterjesztést Föder tanácsos, a népjóléti ügyosztály vezetője tette a Csesztivó-féle alapítványi házról való beszámolásában. Kiderült, hogy egy irnok, aki a már régebben felosztatott szegényiroda vezetője volt, a szegények javaira szolgáló Csesztivó-házban három szoba, honyhás lakást bír, egy tekintélyes veteményes kertet, fűtést és világítást havi 20 leiert.

A tanács revízió alá vette Wessely István irnok birtoklását, akitől egy szobát elvettek azzal, hogy a Klein és Szarvas-cégnek adják át havi 500 lei bérért. Ugyancsak a szegények javára megy át a kertgazdaság is s Wesselyre a megmaradó kétszobás lakás díja fejében 800 leit állapítottak meg méltányossági szempontból. A szegényügy istápolása meg is követeli a lelkiismereti kontrollt, mert amellet, hogy a város tekintélyes számu szegényalapítvánnyal rendelkezik, évről-évre nő és hétről-hétre nagyobb a köldülésre szorultak száma. A Csesztivó s az árva-intézmények házi költségvetéséből nem érdektelen megemlítenünk, hogy személyenkinti ellátásra napi tiz leit kontemplál a városi pénztár. A mai horribilis drágaságban a tiz lei olyan minimális összeg, hogy aligha lehet belőle az elgyengült aggodat és a serdülő árvaházi növényeket teltáplálni. Eppen ezért szükséges a jótékony intézményekkel kapcsolatos minden sine curát, minden indokolatlan kedvezményt, mely az alapítványok jövődelmezőségét redukálja, megszüntetni.

A Germekebarát Egyesület az eddigi évi 12.000 lei helyett évi 25.000 lei támogatást kér a várostól. A tanács tekintettel a csöndben dolgozó, igazi humanitárius célokat szolgáló intézmén működésére, évi 20.000 leiben állapítja meg a Germekebarát Egyesület szubvencióját.

A Munkaközvetítő ügyét szintén Föder tanácsos referálja.

— A Hatósági Munkaközvetítő — mondja, — nem felel meg az eredeti intencióknak. Senki se veszi igénybe.

Bucico polgármester: Egyenesen idegenkednek a hatósági állásközvetítés től az emberek!

Föder tanácsos javasolja, hogy a Munkaközvetítőt, mely rendszeresített hivatal külön lakással, hatáskörrel, bélyegzőkkel, szüntessék be. A mai rendszer mellett zügcupringerek működnek, tekintve, hogy a régi cselédelhelyezőket a kormány bezáratta. A költséges Hatósági Munkaközvetítőt át kell juttatni a munkaiügyi felügyelőség hatáskörébe.

A polgármester javaslatára három hónapos tanulmány tárgyává teszik a Munkaközvetítő ügyét.

A költségvetés tárgyalásának folyamán szóba került a lakáshivatal is. A lakáshivatal, mint ismeretes, jelenleg nem működik, a régi vezetőséget Peter prefektus elmozdította s az új kinevezéseket még nem fogantatosították. A lakáshivatal új helyiségeit egyébként most rendezik be. E hivatal költség-számláira 132.600 leit

irányos elő személyi kiadásként a budget. Ebben az összegben a napidíjak is benne foglaltatnak. Dologi kiadásokra 18.600 leire van szüksége a lakáshivatalnak.

Holnap folytatják a költségvetés tárgyalását.

A tavaszi bajnokság első fordulója

Egyetértés—NSC 9:0 (2:0) — NAC—Bihorul 6:0 (4:0)

A tavaszi bajnoki forduló két jelentékeny mérkőzése játszódott le vasárnap délután. A két első helyezett — NAC és az Egyetértés — értékes győzelmet arattak.

Először az Egyetértés került szembe a szalontai S. E.-vel. A szalontaiak talán csak az első félidőben mutattak fogadható formát. Az Egyetértés is nehezen indult. Lövéseik vagy túl mennek a célon, vagy a lehúzódtott half és csatársoron akadnak meg. Az első gólt tizenegyesből éri el az Egyetértés. Nemsokára Micsinai szépen beadott labdáját Bodnár küldi gólbá. A második félidőben az Egyetértés heves iramot dikál, a szalontai védelem jóformán egyetlen támadást sem tud kiparirozni és még hét gólt kap az NSC. Végeredmény 9:0 (2:0). Jó bíró volt Györry Ferenc.

A NAC játszott ezután a Bihorullal. A Bihorul nem tudott ellentállni a kitünően dolgozó NAC-csatársornak és egymásután négy gólt kapott a Bihorul az első félidőben. A második félidőben hatra emelkedett a gólok száma. Krüger Károly pártatlanul bíraskodott.

Megérkeztek

a Model-Áruház tavaszi ujdonságai: Női felöltők, pongyolák, gyermekruhák Szép választék, rendkívül olcsó árak.

„Model“-áruház

Str. Vlahuta, Szent János-utca 6.

A lakószövetség állásfoglalása a béremelés ellen

Vasárnap délelőtt tartotta ez évi első közgyűlést a nagyváradai Lakók Szövetsége. A gyűlésen Kocsán János dr tábla-bíró elnökölt. Rámutatott azokra a ki egyenlíthetetlen ellentétekre, melyek mind jobban eltávolítják egymástól a lakókat és háziurakat. Utána Fodor Péter terjeszti be a múlt évről szóló titkári jelentését. A lakók és háziurak egyetlen közös akciója volt az, amely a lakásrekvirálás meg-szüntetésére s a víz és csatornázási díjak méltányosabb kirovására irányul. Beszámol még a titkári jelentés a lakók múlt héten tartott országos kongresszusáról.

Zoltán Károly a lakbérleti törvény meghosszabbításának kérdését ismerteti. A kormány az új lakbérleti törvényjavaslatban lehetővé akarja tenni a lakberek emelését. Ez ellen a szövetségnek legenergikusabban tiltakoznia kell. A szövetség óhaja a javaslattal szemben az, hogy minden lakbérleti szerződés, mely 1923. május 1-én, vagy az ezt követő időben jár le, legalább újabb két évre hosszabbíttassék meg. Az üzlethelyiségeket kategorizálni kell és az 1914. évi bér ötszörösét csakis nagykereskedő, vagy nagyiparos legyen köteles fizetni. A háztulajdonosok továbbra se rendelkezessenek szabadon a lakásokkal, legfeljebb elsőbbségi jog a jelen lakásra, amely megürült és amely fiának vagy leányának kell. Követelni kell továbbá, hogy az új törvény mondja ki, hogy kilakoltatni senkit semmi szin alatt sem lehet. A lakásrekvirálás minden formájában szűnjék meg.

Kocsán János dr még a tisztviselők lakbérérelméit teszi szóvá, amit szintén a kormány tudomására adnak.

Ezután a közgyűlés egyhanguan alelnökké választotta Moldován Gvula dr törvényszéki bírót és Marcus István dr volt rendőrprefektust; két megüresedett választmányi tagsági helyre Solti Jánost és Rákos Vilmost választották meg.

31 nap

MÁRCIUS

1923

AZ APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ

szenzációk heti naptára.

Kedd
20

Nagy Katalin cárnő

Szerda
21

Nagy Katalin cárnő

Csütörtök
22

Nagy Katalin cárnő

Péntek
23

Nagy Katalin cárnő

VADAS JENŐ

Női divatáruház

Rákóczi-ut 5.

Szövetek

coverkottok, gabardnlok, posztó különlegességek, csikos a'j és ruhakelmék óriási választékban

Irte: Forró Pál.

Fázom, erősen beburkolódzom a kendőmbé, valami melegre vágyom! Azok most biztosan egymás ölébe bújnak . . . János viszonzozza Klári csókjait, együgyű kedvességeket mondanak egymásnak és örülnek, hogy ebben a rossz időben otthon maradhatnak . . . Vajjon ha egy átfázott szürke veréb most az ablakukra szállna-észrevenné-e János, bebocsátaná-e szobájukba és megrendülne-e a lelkiismerete?

* **Mielőtt** ruhaszükségletét beszerezné, saját érdekében ajánljuk, hogy vételkötelezettség nélkül tekintse meg a szolid olcsó árainról elismert **SZÉKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi férfi szövet különlegességeiből** dusan felszerelt raktárát.

url szabók, Beöthy Ödön-utca 29. sz.

Avram Jancu (Kossuth)-utca 14. szm

70 cm. méterje	—	—	—	—	107 Lei
90 „ „	—	—	—	—	140 Lei
Gummi kabát —	—	—	—	—	850 Lei
Bőrvászon 120 cm. méterje	—	—	—	—	145 Lei

Haas Lipót

Telefon: 463. szám.

Ezenkívül nagy választék ebédő
szőnyegekből, linolenm teljes
szoba bevonásához, gummi- és
celluloid áru stb.

Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 5. szám

123. március 20.

Dr. Frentiu Valér püspök birtokmentő akciója

Az agrártörvény végrehajtásával megjárás és megyei agrárbizottságok szívesen bántak el a nagyváradai g. kath. püspök birtokaival. Az agrártörvénynek arra szándékára támaszkodva, amely püspökségek káptalanok, egyesületek és korporációk (estelek) ingatlanainak kisajátítását elrendelte, a nagyváradai püspökség birtokaitól 39 000 hold földet és erdőt sajátítottak ki, csupán 500 holdat hagytak meg a g. kath. püspöknek. Kisajátították, mint megirtuk, a helyesi uradalom gyümölcsösét is s Biharból összesen 2 holdat hagytak meg a püspöknek a többi állami tulajdonba ment át.

Dr. Frentiu Valér g. kath. püspök bizottságok határozatait megfélebbelte a legelső agrárbizottsághoz. Ezuttal széles körben jelentkezett az uradalmak miniszterét, Misunál, akinél a kisajátított területekredetét és jogi helyzetét igazoló okmányokat bemutatta. Ez alapon, mint Bukarestből jelentik, tárgyalások indultak meg a miniszter és a püspök között a kisajátított területek jogi helyzetének tisztázására. Kiderült hírek szerint a vita akörül forog, hogy a kisajátított birtokok tulajdonosa a püspökség-e, vagy maga a püspök, akit csak a törvény korlátozás tilt el attól, hogy eladja a neki átadott területeket, ellenben a püspök jövedelmével korlátlanul rendelkezhet. A bírósághoz fordíthatja tetszése szerint, még a törvény kötelezhető, hogy intézkedjenek, a területeknek bármennyit is adjon. A korlátozás példája a Bach miniszter által elrendelt belényesi területek ügye. Maga a püspök szándékozott márványbányát nyitni a területen tartani, nem szólva a sok hasznos ásványi anyag kitermeléséről, mint például a vasérc, a molybdén, amelynek feltárására a nagyváradai vállalkozás alkalmasabb, mint az erdő.

A tárgyalások hetek óta tartanak és a körökben érdeklődés kíséri azok eredményét. Remélik, hogy a g. kath. püspök megkapja a kisajátított területeket, amelyek jövedelméből híre szerint elsősorban a szegények kiván segíteni, lakóházak építésével. A püspök az erdőségeket eddig a törvény által megengedett mértékben adta ki termelésre és nem a minden áron a jövedelmének növelésére nézte. Innen van az a bizalmas eredmény, amely 139 000 hold föld egész jövedelmét egy millió leiben adja meg.

Nar a Cele Trei Crisuri közgyűlésén

Nagyromán kultúregyesület alakult 1920. Nagyváradon, amely célul tűzte ki, hogy a nagyromán kultur-propagandát a falvakba visse ki. Az egyesület élére püspökök, szepők, képviselők állottak.

Az egyesület heti képes-lapot adott ki, amelyet a Samarineanu Mihály, későbbi G. szerkesztésében, a lapnak igazgatója Bacaloglu György ezredes vezette. Vita támadt a lap vezetéséről körül a Cele Trei Crisuri közgyűlésén, de a lap ellen az alapítók egyrésze támogatást emelt, mert nem a programjában a közönséget fejtette ki, nem néplapot adott, hanem irodalmat csinált.

Az alapítók az ez nem tetszett s több-nyire sürgették a helyzet tisztázását, ami végre, a nagyváradai komité összehívására vezetett. A közgyűlésen kiderült, hogy a Cele Trei Crisuri deficitet dolgozik, amelyet a társaság nem vállalt. A gyűlésen jelen voltak: Cioabariu Roman püspök, dr. Zigre Miklós, dr. Lazar Aurél, Tulbure György, Beleda László dr.

A múlt nyáron aztán egy bizottság meg- tette az elszámolást, amikor is Bacaloglu ezredes magára vállalta a deficitet azzal, hogy az övé marad a lap. Azóta nem hívták össze a társaság közgyűlését, csak vasárnap jöttek össze többszörös kísérelt után. A gyűlésen megjelentek többek között: Bacaloglu ezredes, Peter M. Julian prefektus, Marcus István, Gocan Simon dr. főigazgató, Tulbure György tanfelügyelő, dr. Zigre Miklós, dr. Beleda László, dr. Popa Teodor, Samarineanu Mihály, dr. Buna János közjegyző.

Beleda László dr. egy csoport hangulatát tolmácsolta, amikor tisztázását kívánta annak, hogy a Cele Trei Crisuri lap kinek a tulajdona, ki nyomatja s ki fizeti a költségeket. Kifogást tett Bacaloglu politikai szereplése ellen, amelyet a lap igazgatásába is bevisz. Kívánta, hogy a biharmegyei vezető legyen a vállalat élén.

Marcus István felszólalása után Tulbure György szükségesnek jelentette ki, hogy a mozgalmat fel kell éleltetni, új életre kell hozni.

Dr. Zigre Miklós, dr. Lazar Aurél hasonló nézeteiket fejtették ki, hogy óromániai vezetés helyett nagyváradai faktor vegye át a vezetést. Három jelöltet is találtak erre a célra, de viharos tanácskozás után az el- lenzék kivonult. A bentmaradtak a reorgani- zációt határozták el, tudomásul vették a számadásokat s azt, hogy Bacaloglu legyen a Cele Trei Crisuri tulajdonosa, de Tulbure György javaslatára elhatározták, hogy Cele Trei Crisuri Popor címen új, népies folyó- iratot indítsanak, amelynek szerkesztését Tulbure György főtájtár vállalta.

Elnököt egyelőre nem választottak, ve- zérigazgató Bacaloglu György ezredes lett.

Uj lendületet vett Nagy- váradon az athlétika

A Nagyváradai Sport-egylet közgyűlése

Nagyvárad sportéletét a Nagyváradai Sport Egy- let teremtette meg, amely a legnemesebb sportok- nak, az athlétikának nyitott mezőt néhány évtized- del ezelőtt. A város előkelő társasága s minden esz- ményi sportéletért rajongó tagja tömörült az egye- sület kebelében. Röviden országos nevű athlétákat neveltek, bajnoki versenyek győzteseit ünnepe- ltek.

A Döry-szigeten tegnap tartotta idei alakuló közgyűlését az egyesület Keszthelyi Zoltán el- nöklete alatt. A titkári jelentésből megtudtuk, hogy a városi sporttér az athlétikára teljesen alkalmatlan- ná vált. Tönkretette a futball, melynek teltengése meghusit minden nemesebb sportot a város pályá- ján, bár az egylet néhány évvel ezelőtt nagy ál- dozattal már egyszer helyre hozta. A futballt tehát, mint a testedzés és sporterköcsök bénítóját, töröl- te is az egylet programjából. Csak egyetlen egy athlétikai versenyt tartottak a város pályáján, ahol az N. S. E. vitte a pálmát megfogyott erővel is és Borbély Lajos minden tréning nélkül nyerte a disz- kosz és sulydobó versenyt.

A Döry-sziget tavát, mivel a Körös medre is- mét esett, mélyítik s már eddig 7000 leut költöttek rá. A tennis-versenyekre az öt pályából négyen treniroztak az egylet tagjai s az országos verse- nyen Kolozsváron Domokos Duci és Örmény Lolla általános feltűnést keltettek és több díjat nyertek.

Örvendetes, hogy nagy lendületet vett ismét az idén az egylet és a vivó-szakosztály Hegedüs Imre vezetése alatt az Orbán Sándor vivótermében már oda fejlődött, hogy országos verseny ren- dezésén dolgozik.

A nimbuszából nem vesztettek semmit és a ta- gok, akiktől távol áll minden anyagi érdek, az idén teljesen a régi formába hozzák néhány évi zsib- badás után az egyletet. Bevezetik a turisztikát is ismét s az a clubszeretet, amely előtti az N. S. E.

tagjait, biztosítja az eredményt. A tagok száma is- mét elérte a háromszázat, bár az alapítók alig vannak már tizenketten.

Szeghalmy Sándor titkári jelentését örömmel vette tudomásul a közgyűlés. Aztán egyhangu lel- kesedéssel elnökké ismét Keszthelyi Zoltánt választották meg. Alelnökök lettek: dr. De me- ro vics Elek, dr. Morvay Zsigmond. Választmá- nyi tagok: Borbély Lajos, Devich Miklós, Lestyán Béla, Juricskay Barna, Morvay András, Sonnen- feld Gusztáv, dr. Vály Péter, Szunyogh László, Ri- manóczy Kálmán, Géczy Iván, Horthy Kálmán, Fischhoff Frigyes, dr. Kaczián Kálmán, Krausz Sa- mu, Oláry Gusztáv, dr. Popescu Aurél, Szentkirályi Kiss Ernő, Uferbach Ernő. Pótagok: Nagy Márton, Szabó János, dr. Borbély Dezső, Sártory László, Perédy György, Patzkó Elemér. Titkárrá válasz- tották dr. Aberle Pált, akinek agilitása sok re- ményt nyújt az egylet jövő fejlődésére. Jegyző: dr. Soós István. Aljegyzők: dr. Szalay Elemér, Cziffra Kálmán. Pénztáros: Szeghalmy László. Ellenőr: Horthy Dezső. Háznagy: dr. Egely Lajos. Ügyész: dr. Rednik Gábor. Orvos: dr. Roskopf Béla. Mérnök: Kernács Ferenc. Szakosztály-vezetők: athlétikai szakosztály: Keszthelyi István. Torna: Vitan Zol- tán. Vivás: Balázs Ödön. Korcsolya: Toperczer Ti- bor. Tennis: Hegedüs Imre. Turisztika: Tátray Gusztáv. Athlétika: Varga Jenő. Művezetők: Orbán Sán- dor vivás, Soltész Ernő torna, dr. Szeberényi Pál turisztika. A közgyűlés Keszthelyi Zoltán elnök el- tetésével ért véget.

SZILÁGYI ERNŐ értesíti amélyentisztelt hölgy- közönséget, hogy kül- földi bevásárlási utjá- ról megérkezett és a női divat utolsó uj- donságait hozta.

Uri szabó

üzletemet megnyitottam.
Elsőrangú munka, pontos
kiszolgálás, szolid árak!

Schwartz Mór

Avram Janku (Kossuth Lajos)-utca 14. sz.

NAGY TAVASZI VÁSÁR!

férfi öltöny-

SZÖVETEK BEN

a szolid o'csó árakról elismert

SZÉKELY

posztó áruházában, Sír. Avram I. (Kossuth-u.) 5.

Bel- és külföldi különlegességek, valamint sőtét- kék kosztüm és öltöny szövetek nagyban és kicsinybeni olcsó elárúsítása.

elsőrészt szépen és gyorsan csak **Rosenberg Jenő** borkereskedésében Zeleki-u. 4. sz. a. csináltathat

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Mignon, B) bérlet 89. szám.
 Szerda: Alarcos bál, bérleten kívül.
 Csütörtök: Dupla vagy semmi, ujdonság először A) bérlet 90. szám.
 Péntek: Dupla vagy semmi, ujdonság másodszor B) bérlet 91. szám.
 Szombat délután: Hollandi menyecske, mérsékelt helyárakkal.
 Szombat este: Aranymadár, bérleten kívül.
 Vasárnap d. u.: Piros bugyellár, mérsékelt helyárakkal.
 Vasárnap este: Bucsukeringő, fél 8 órai kezdettel.
 Vasárnap éjjel: Fél 11 órai kezdettel: Beoltott Adolár.
 Hétfő d. u.: Kis lord és Berecz Mancsi fellépése, igen olcsó helyárakkal.
 Hétfő este: Román előadás.
 A hét összes előadásaira már most meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

Hajdu Erzsi vendégszereplése

Szombaton és vasárnap lépett fel Nagyváradon Hajdu Erzsi debreceni úrlány. Szombaton este a Nebántsvirág főszerepét (Denist) játszotta s az amúgy is kitűnő szerepében fejlődő tehetséget és temperamentumot árult el. Hangja kellemes s a lámpaláztól eltekintve — amelyen hamar túlesett — bájos jelenség volt. Vasárnap este a Tatáriárás Magyaróssy önkéntesében az előző esténél nagyobb sikert aratott. Diszkrét iátékát sok tapssal honorálták. A fiatal művésznőnek sikerekben gazdag művészi jövőt jósolunk.

Magyar darabokat hoz egy román szintársulat

Március hó utolsó napjaiban érkezik rövid vendégszereplésre Nagyváradra Fortino igazgató román nyelvű társulata. A vendégszereplő együttes egyike a legkitűnőbb román társulatoknak.

Különös érdeklődésre tarthatnak számot Fortinék a város magyar közönsége részéről is. Műsorukon ugyanis a legkitűnőbb magyar darabok, köztük Drégely Gábor Szerencse fia és Molnár Ferenc Ördöge szerepelnek. Amikor a román társulat ezeket a darabokat Nagyváradon saját repertoárjában feleleveníti, tulajdonképpen arra számít, hogy a román nyelvet tökéletesen nem értő polgárság is megtekinti a magyar szerzők ismert műveit, mert hiszen ezeket a darabokat ismerve az előadást kevésbé tökéletes román tudással is megérthetik.

— Karfelvétel a színháznál. A színház igazgatósága úgy a női kar, mint a férfikar kiegészítésére karfelvételi vizsgát tart. Jelentkezhetnek jó hangú, jó megjelenésű nők és férfiak Hetényi Elemér igazgató helyettesénél. A karfelvétel csütörtökön folyó hó 22-én délután 4 órakor lesz megtartva a színház zongoratermében.

— Mignon és Alarcos bál. Kedden és szerdán este operaelőadás lesz a színházban. Kedden a Mignon, Thomas operája B) bérletben kerül előadásra, szerdán pedig Verdi 5 felvonásos operáját, az

Alarcos bált fogjuk hallani az operaegyüttestől bérleten kívüli előadásban.

— Dupla vagy semmi. Igen érdekes témája van a csütörtökön este bemutatásra kerülő francia vígjátéknak, a Dupla vagy semminek, Alfréd Savoir legújabb darabjának. Egy kártyás férfinak izgalmas életét tárgyalja e nagyszerű vígjáték, melynek főszerepét Jósika, Tóth, Kiss Gyula, Radó játsszák. A dupla vagy semmi csütörtökön A) bérletben, pénteken B) bérletben kerül előadásra Tóth Elek rendezésében.

— Pintér Böske föllépései. Szombaton és vasárnap este fog betegsége után Pintér Böske újból fellépni. Szombaton az Aranymadárban, vasárnap pedig a Bucsukeringőben játsza legkedvesebb szerepét, Vera Lizabettát. Mindkét előadás bérleten kívül lesz megtartva, melyre már a jegyeket most meg lehet váltani. A Bucsukeringő vasárnapi előadása fél 8 órakor kezdődik.

* Szövetek, coverkottok, kocsmennek, Paszto különlegességek, csikos alj és ruhakelmék legolcsóbb bevásárlási forrása VADAS JENŐ női divataruháza, Rákóczi-ut 5.

* Férfi finom kemény kalap 180 lei. Divatos puha kalap színes vagy fekete 150 lei. Nyulszőr kalapok már 160 leitől kezdve. Mindenféle kalapokban, ugyancsak sapkákban óriási választék. Heller és Deutsch, Jorga Miklós (Zöldfa)-utcai kizárólagos kalapáruházában.

Keze fehér és lány lesz, Kaiser-Boraxot ha vesz.

* Manometer! (fesz mérő) hiteles javítását, telefonfelszerelést! mérleg és minden egyéb műszerész és e szakba vágó munkát, javításokat olcsón eszközöl Rajz Andor elektro és precízió mechanikus. Teleki-utca 16. szám.

* Ha igazán jó háskötőt akar, csakis Kovács Sándorné orvosi háskötő készítőnél (Nílgésztelep, a pályaudvarral szemben) rendeljen. Legújabb eredeti forma, jó alakot ad, kényelmes. Könnyű házi háskötő 250 leitől kezdve. Saját tallálmány, törvényesen védve.

* Figyelemre méltó! Szakszerű, előzékeny kiszolgálásban részesül Hajnal József vászon-áruházában, Nagy Sándor-utca 1. Dus választék vászon, schiffon, batist, grenadin, opálbatist, linon, zephir, köpper, damaszt, abrosz és asztalkendő, színes és fekete cloth, függöny és ágyterítő, tuszor és batist. Kész paplan nagy választékban. Vidéki rendelések pontosan elintézve. Versenyárak!

* Széltől, hidegtől kiűzt vörös arcra, kézre, szepő, mitesser pattanások ellen legjobb gyors hatású biztos szer az YPO krém. Ára 15 lei. Diszkrét postaszétküldés. Kapható: Farkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

Oroszlán védjegyű uri fehérneműek

színes zeffir ingek, gallérok és kényelmek a legolcsóbban szerezhetők be a

166

Hófehérke Áruházban Sas-palota

Nap- és esernyőket, harisnyákat, férfi és női divatcikkeket és rövidárúkat feltűnést keltő olcsó árban csakis **BLUM** ernyő- és divataruházában szerezhet be

Köröspart (Emléktér) 2.

SCHMUTZLER JÁNOS műor
Bazárépület, Színház-oldal
 mindennemű órajavításokat elfogad.
 Preciz, pontos munka.

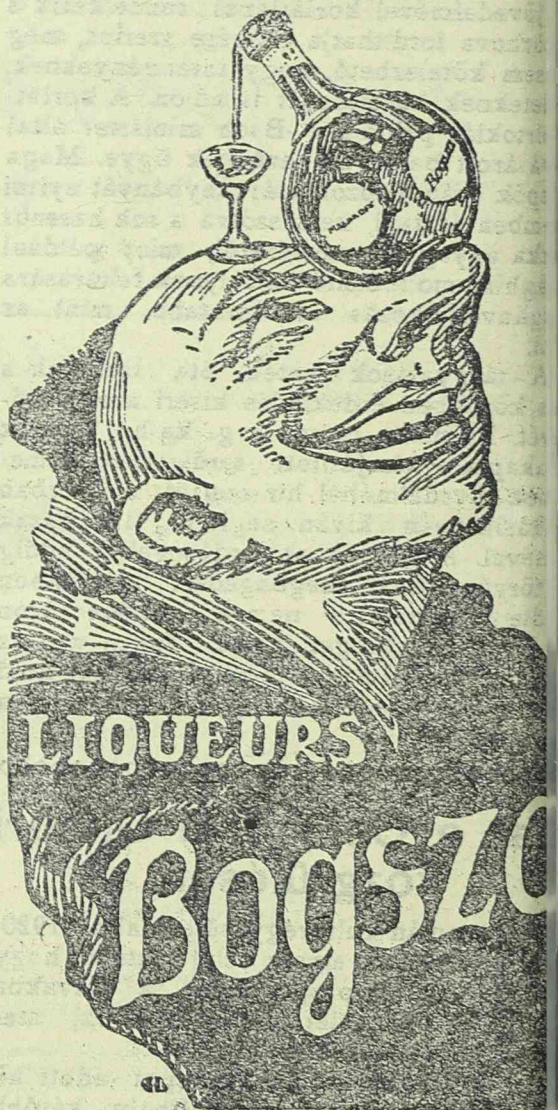
Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy üzletemben a legújabb és legmodernebb

női és gyermekkalapokból nagy rakományt tartok

Dacára a minden vonalon érezhető árdírtásnak, régi összeköttetésem folytán a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy mint gyermekkalapokat leszállított árbargyok, képes árusítani. Erről a hölgyek csak a hirdetésből szerezzenek tudom, hanem üzletem meglátogatása folytán mélyesen is győződjenek meg mérsékelt árakról. Mindennemű átalakításokat gyors és a legújabb minták szerint készítek.

Kiváló tisztelettel:

Rottesmann Francis
 Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 6 sz.

UJDONSÁGOK

Ma lesz ítélet a kiskereki-i lázadók pörében

A kiskereki lázadók perében a katonai ügyész elmondta vádbeszédét, amely több mint két óráig tartott. Az ügyész az összes vádlottak megbüntetését kérte, Gedeon jegyzőnek is. A védők azt igyekeztek kifejteni, hogy az esetet nem lehet a rideg paragrafusok alapján elbírálni, mivel az események forró atmoszférájában történt. Vallomásaikkal igyekeznek az ügyész vádját csökkenteni.

Ítélet ma lesz.

Széchenyi püspök Nagyváradon. Közismert, hogy gróf Széchenyi Miklós megyés püspök, a közszeretetten és tiszteltelen álló főpásztor, mióta gyengélkedik, csak rövid időközökben tartózkodik Nagyváradon. Széchenyi püspök állapotaiban, — mint megbízható forrásból közlik velünk, — olyan öröndetes javulás állott be, hogy a főpap elhatározta, hogy újra elfoglalja nagyvárad rezidenciáját. A város egész lakossága a legőszintébb szeretettel készül Széchenyi püspök fogadtatására, akit rajongó szeretettel vár felekezeti különbség nélkül mindenki vissza.

Athelyezések és előléptetések a törvényszéken. Tegnapérkezett meg az igazságügyminiszter leirata a nagyvárad törvényszékhez, az újabb áthelyezésekről és előléptetésekről. E szerint Bajor Antal táblabíró, a városi járásbíró vezetését a törvényszékhez, Tátray Kálmán dr. a fiatakorúak bíróját Máramaroszigetre helyezte át. Bajor Antal helyébe Lunka Jánost, a kolozsvári járásbíró vezetését nevezték ki. Előléptették Boglucz László járásbíró, dr. Urszanyi József törvényszéki bírót, Persz Ferencet, Vajnóvszky Vincét, Jakabfi Albertet, dr. Mihályi Szalvart, Halász Andort a VII. k. fizetési osztály I. és II. fokozatába.

Fuchs főrabbi gyászja. A nagyvárad ortodox zsidóság tudós főpapijának, Fuchs Benjámint főrabbi családjában történt. A főrabbit táviratban értesítették, hogy fivére, Fuchs Henrik marosvásárhelyi kereskedő hirtelen és súlyosan megbetegedett Fuchs főrabbi vonatra ült, hogy beteg testvéréhez siessen, de amire megérkezett, Fuchs Henrik meghalt. A hír Nagyváradon mély részvétet keltett és Fuchs Benjámint főrabbit sokan keresték fel részvétnyilvánításukkal.

A mai kultur-est. A Kath. Kör nagytermében a Növédő által rendezett kultur-előadások bezárója lesz a mai, hatodik est. A fényesen sikerült tegnapi, második nagyobb szabású részét, az előjelekből ítélve, ismét zsufolásig telt terem fogja meghallgatni. Petra nővér magas szárnyalású előadását és a szép zeneszámokat. A megnyitót ez alkalommal dr. Némethy Gyula fogja megtartani. Belépti díj nincs. Adományokat köszönettel fogad az előadás.

A Fischer-Szalay zenekola növendékhangversenye. Az elismerten kiváló zenekolának jelesebb növendékei, intím keretű házihangversenyen mutatták be vasárnap délután a zongora-azonosított előadásukat, muzsikális készségüket. A figyelemmel és zenei gonddal összeválogatott előadások akadtak olyan növendékek is, akik az iskolai tudáson felül már meglepően kiforrott, finoman csiszolt művészi eredményeket mutattak föl. A gyerekek sorában meglepetésszámba ment Fischer Stefnének precíz és elános játéka, Rácz Istvánnak. Énekes Évának, Papp Irénnek, Cziffra Bandának és Kauffmann Zoltánnak ambiciósra és szorgalomra valló tudása. A haladók és akadémisták között meleg sikere volt Marót Anikó láté-

kának, aki Borklevitznek, az orosz mesternek két hosszabb művét adta kialakult interpretáló erővel és színes nianszírozással. Némethy Gizli, aki Chopin Polonaise-ét játszotta már nemesebb művészi törekvéseket mutatott igen finom előadással és megérdemelt sikere volt Handel Zsuzsinak és az erőteljes játéku Timár Evának. A sikerült hangversenyt Némethynek és egy növendékét helyettesítő Szalay Stefánia tanárnőnek négykezese fejezte be. Az elért nagyszerű eredmény kétségkívül a jeles zenei pedagógusnak, F. Szalay Stefániának, Fischer Ervinnek és dr. Szalaynak érdeme.

Sztrájkolnak a szabómunkások. A borbélymunkások után a szabóiparosok bérmozgalma is sztrájkot robbantott ki. Tegnap óta a szabóiparban a munkások és munkaadók harcban állanak. A Szabómunkások Szakszervezete a sztrájkra vonatkozólag a következőket küldte hozzánk: A nagyvárad férfi szabó munkások a régi kollektív szerződés értelmében az általános drágulásra való tekintettel revízió alá vették hetifizetésüket, melyet 24 százalékkal emeltetni kívántak. A szabómunkások erre 4 százalékot, majd 8 és 12 százalékot ajánlottak fel és jórészt kizárással feleltek. Erre tört ki a sztrájk. A munkások arra hivatkoznak, hogy a munkaadók már hónapok óta jelentősen emelték az árakat a nélkül, hogy visszahatólag a munkásbéreken javítottak volna.

Nagy érdeklődés előzi meg az „Apolló” hatalmas attrakcióját „Nagy Katalin cárnő”-t.

A klasszikus erotikus est műsora. Szerdán este 11 órakor mindenképpen művészesemény számba menő estélyt tartanak az Apolló mozgószínház kis színpadán. A világvárosok után Nagyvárad is áldoz egy estét az erotikai kultúrának, melynek irodalma, piktúrája, zenéje, tánca egész kivételes közönséget igényel. Az estélyt Guncser Nándor festőművész vezeti be, aki erotikus és szatirikus rajzokkal huzza alá szellemes mondanivalóit. Kecskés Ila Aphroditéhoz c. verset interpretál, két női és férfi aktesoport a klasszikus szobrászat remekeit mutatja be, mr. Harry és miss Dreby Grieg: Vágy táncát értékelte, Verlaine, La Fontaine, Bandlaire, Tabéry erotikus költeményeit Nácssy, Kiss Gyula, Harsányi, Homokai ismertetik.

Ki javítja ki a megrongált telefon vezetékeket? A jegyzők és főszolgabírák értekezletén kérdést intéztek Peter M. Julian prefektszhoz, hogy a községek háztárában megrongált telefonvezetékeket milyen esetben kötelesek a községek kijavíttatni? Peter M. Julian prefektus erre azt a választ adta, hogy az esetben, ha a tettes kipuhatolható, a kár megtérítése a tettest terheli, ellenkező esetben a községek kötelesek kijavíttatni a megrongált állami telefonvezetékeket.

Az operaegyüttes hetek óta a „Sámsón és Delila” opera bemutatójára készül. Mint hírlik, a tenorista szerepében szenzációs változás várható. A szépségekkel teli opera bemutatója iránt a társaságban már most nagy az érdeklődés. A bemutatóról holnap már többet közölhetünk.

Jairus leánya a Kath. Kör színpadán. Igen élvezetes kultur-estélyben volt részük mindazoknak, akik a Kath. Legényegylet színelőadásán vasárnap este részt vettek. „Jairus leányát” adta elő az egyület műkedvelő dalardája, oly precízül, hogy nem hagyott az hátra semmi kívánnivalót. A szereplők mind egytől-egyig megállták helyüket, de különösen ki kell emelnünk Balázs Endre kitűnő alakítását Jairus szerepében. Méltó partnere volt Mezey Piroška ki Jairus nejét: Rhodét kreálta eleven hűséggel. A legnagyobb elismeréssel említjük meg Ungi

Bözsikét, ki föltétlen pompás volt Mirjam szerepében, úgy játékaival mint bájos rátermettségével tökéletesen nyújtott, a hallgatóság általános tetszését bírva. Jó volt Kudar Jenő Messiása. Bona Etelka Sefhora szerepében nem egyszerűen kedvre a kedélyeket. Haláti Gizike, Rottensteiner M. Misák Magda, Kudar Ilonka is mind-mind pompás alakítást nyújtottak. A „Khol-Nidre” nek szívekbe marcangoló dallamát Mayer Lajos énekelte el érces bariton hangján. Matachiás templomszöveg hálás szerepében Ujvári Vilmos keltett derűs és komor hangulatot. Korhú közönségben az ősi zsidó-ténccot Haláti G. Szabó I. Karkusz M., Kreznerich M., Grimm Ida és Irén, Rechen-dorf B., Barta M. és a három Haláti nővér lejtették színes fény mellett elragadó sikerrel, ami első sorban mesteriknek Antalffy Margitnak az érdeme. A siker oroszánrésze Mellau I. és Lósonczy Gábort illeti, akik átvittek, átformáltak, kibővítették a darabot. Elismerés illeti Gálffy igazgatót is. Meg kell végül emlékeznünk Szabados Vilma tanítónőről és Rottensteiner Lajos tanítóról, akik szintén sokat fáradoznak.

„Nagy Katalin cárnő” a szezon leg-hatalmasabb filmje. Ma, kedden először az Apollóban.

Az Új Kelet nagyvárad szerkesztősége és kiadóhivatala. Az Új Kelet az erdélyi zsidóságért küzdő, bátor hangú napilap, amely most újból megindult, ezután a nagyvárad eseményekkel is állandóan foglalkozni akar. Hogy itteni adminisztrációját tökéletesíthesse, Nagyváradon külön szerkesztőséget és kiadóhivatalt állított fel, amely nemcsak az összes várad eseményekről informálja a lapban a közönséget, de gondoskodik a lap adminisztrációjáról, zavartalan menetéről is. Az Új Kelet nagyvárad szerkesztőségét és kiadóhivatalt Fleischer Sándor újságíró kollegánk vezeti.

A Katholikus Növédő Egyesület kulturdélutánja. A Katholikus Növédő Egyesület különösen az ifjúság részére sorozatos kulturdélutánokat rendez, amelyek azonban komoly és értékes műsorokkal a felnőttek oktatására és szórakoztatására is szolgálnak. Hétfőn délután 5 órakor tartották az első kulturdélutánt a Katholikus Kör nagytermében, amelyen az érdeklődők igen szép számban jelentek meg. A magas nivóju műsort Freyler Margit megnyitó előadása vezette be. Demkó Böske szavalt, Patzkó Elemér zongorán kísérte, Petra nővér, a temesvári vendég igen értékes előadást tartott. Szabó Erzs Lovich Ilona egy verset adta elő meglepő készséggel. Végül meg kell emlékeznünk Czeglédy Emmi művészi zongorajátékáról, aki Mozart egyik pastoralejét olyan technikával és érzéssel játszotta, hogy bátran jövődőlhetünk még neki nagy művészi jövőt is.

Reinhold Schünzel, Lucy Hoflich, Albert Steirück „Nagy Katalin cárnő” főszereplői.

A Várady Zsigmond-utcai lakosok panasza. Abulírott (Várady Zsigmond) Cogalniceanu-utcai háztulajdonosok tisztelettel kérjük alábbi panaszunknak közlését. Sajnálattal látjuk, hogy sem a város főmérnöke, sem a városi tanács nem látja meg és nem törődik azzal, hogy a Szent László-tér egy perenyire, a Cogalniceanu-utcában, amely a Mosoiu-utcat szeli keresztül, ahol a sport-tér közlekedés is lebonyolódik és így még külföldiek is járnak: az utat és a járda kikövezve nincs. Olyan sár van, hogy nemhogy gyalog, de még szekérral is nehéz a közlekedés. De ha mégis arra jön egy szekér, hát az is csak a házfalak tövében, a le-taposott gyalogjárón tud menni, miáltal azt is tönkretesz. Az esővíz is bele van zúdítva a gödrökbe és a kerékvágásokba. Viszont az Össz-térnek még a gyeptér felőli járója is ki van kövezve, pedig az

nem egy percre van a Szent László-tértől és ott nem igen járnak idegenek. Mi tehát kérjük a főmérnök urat és a városi tanácsot, hogy az elmondottakról személyesen győződjön meg és intézkedjenek. Maradunk a tekintetes szerkesztőségnek hálás tisztelettel: a dr. Várady Zsigmond-utcai háztulajdonosok: Rácz János, Dajka Sándor, Seprényi Lajos, özv. Breuer Sándorné, Vértés Bernát, Bernátsik József, Peketo Péter, Erdős Lajos, Ráduly Lajos, dr. Farkas Sándorné, Jónás János.

* **Házasság.** Klein Emil mérnök, a Szarvas és Klein-cég beltagja és Klór Ilonka f. hó 18-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Kende János orvos tegnap tartotta esküvőjét Budapesten Popper Annussal, dr. Popper Ákos vezérigazgató leányával.

* **Eltűnt Borody detektívfelügyelő fia.** Borody György detektívfelügyelő Gyula nevű első liceumista fia péntek reggel iskolába ment és azóta nem tért haza. A kalandos hajlamú kisdíák 130 centi magas, barna haja, eltűnésekor rövid szürke nadrágot, szürke sportkabátot viselt. Aki tud róla valamit, jelentse a rendőrségen.

* **A nagyváradi izraelita hitközség felhívja** mindazon szegény hitsorsosait, akik ingyen pászkát igényelnek, hogy f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 9—12 óráig a hitközség Szilágyi Dezső-utca 11. sz. alatti irodájában jelentkezzenek. Nagyvárad, 1923. évi március hó 18. A nagyváradi izr. hitközség gondnoksága.

* **A tragikus sorsu cárnő alakját** Lucy Hofflich eleveníti meg.

* **Cserép- és téglagyári munkások.** munkások, kik jelenleg munkanélkül vannak, vagy kedvezőbb megélhetést akarnak maguknak keresni, szíveskedjenek a hét folyamán csütörtök este 7 és fél órakor, vagy vasárnap d. e. 9 órakor az építőmunkások helviségében jelentkezni Oláh L. é. Itómunkás-vezetőnél.

* **Halálozás.** Bundil Klára hosszas és súlyos szenvedések után elhunyt. Temetése ma, kedden délután 4 órakor megy végbe Füzes-utca 33. sz. gyászháztól.

* **Óvakodjunk a cégek felcserélésétől.** Alulírott felkéri a mélyen tisztelt utazóközönséget, hogy a régóta ismert *Hamburg-Amerika-Linée* céget az ujonnan jelentkező *American Line, Dienst ab Hamburg* céggel ne méltóztassanak összetéveszteni. Tisztelettel Lazar H. Lazarovits a Hamburg-Amerika-Linée vezérképviselője.

* **A Félix-fürdő autója** naponként kettő szer, délelőtt és délután indul a Félix-fürdőbe a Sas kávéház előtti térről.

* **Feledi Sándor ingatlan ügynök** lakása Szaniszló-utca 63. Telefon 16—27.

* **Amikor a községi bizonyítványok elment mondanak egymásnak** című cikkünkre vonatkozólag Benitzky István vámoslázi körjegyző felkereste a szerkesztőségünket és beigazolta, hogy az egymásnak ellentmondó községi bizonyítványokat két község jegyzője állította ki. Ő tehát csak az egyik bizonyítványt adta ki és az meg is felel a körülményeknek.

* **Menyasszonyi kelengyek.** legfinomabb fehérnemű, Sohröll féle schiffenok, ág és asztal neműek, paplanok és matracok nagy választékban kaphatók: **VADAS JENŐ** női divatarúházaiban, **Rákóczi-ut 5.**

* **SZABÓK és KERESKEDŐKNEK** különösen fontos érdekük meggyőződni arról, hogy **SZEKELY, Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház** ujonnan bevezetett **Angro** árai béléssárukbán a legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást jelent.

* **Elismert szolid és megbízható cég** **Rimanóczy-utcán Kertész** nődivat Reklam árnűzlete, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* **„Musik für alle“ operafüzetek, u. m.: Aida, Trobadour, Pillangó, Bohém, Parsztbecsület, Orfeus, Tosca, Zsidónő stb. stb. olcsó kiadásban, ugyisint minden más kotta is megkapható a Hegedűs Hírlapiroda zeneműosztályában.**

* **Husvétli parfümök** szóródugóval legolcsóbban kaphatók nagyban és kicsinyben Farkas István Apolló drogeriájában.

* **Kabát, kosztüm és ruhaszövet** bevásárlásainál saját érdekében nézze meg a **Körösparti Áruház szövet-tömegét**, melyhez hasonló választékot csakis fővárosi áruházakban találhat. Arai utólérhetetlen olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.

A t. szövegnek szövege f. szövegbe ajánljuk **H A V A S és B E S Z E L D** Nagyvárad és Biharnagybajm. legjobb és legolcsóbb posztó- és béléssáru rakatárát **Nagy Sándor-utca 4.** Dús választék mindennemű külföldi szövetekben.

* **Vázzonáruk, ing-zefírek, ing-rájok, panamak, mosóáruk, béléssáruk, bevásárlásainál nézze meg a Körösparti Áruház óriási választékát, hol az árak még békéből elismert olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.**

LEGUTÁBBI

Az ellenzék hétfői nagygyűlése

A kormány ma befejezi az alkotmányreform vitáját

Bukarest, március 19. A kormány elhatározta, hogy ma befejezi az alkotmányreform vitáját. A kamara mai ülésén utolsó szónok Bratianu miniszterelnök lesz.

Bukarest, március 19. A Dácia nagytermében ma újból népgyűlést tartott az egyesült ellenzék. A déli órákban érkeztek meg az ellenzék vezérei: Maniu, Vaida Sándor, Lupu, Michalache és Pop-Csicsó, akiket a tömeg lelkesen ünnepelt. Több szónok hevesen támadta a kormányt, Bratianu miniszterelnököt, aki abszolutisztikus állapotokat teremtett Romániában. Minden szónokot meleg ünnepelésben részesített a közönség, akik között feltűnő nagy számmal voltak vidékiek.

A gyűlés a késő délutáni órákban még tartott.

Németország megkezdi közvetlen tárgyalásait a franciákkal

Cunoval nem tárgyalnak a franciák

London, március 19. A News of The World beszámol berlini értesüléséről. Elmondja, hogy Németország párisi képviselője javaslatokat terjesztett Poincaré elé, melyek a közvetlen tárgyalások megkezdését jelentik. Ezt a kétségkívül feltűnést keltő hírt azonban még nem erősítették meg.

Párisi jelentés szerint a franciaországi kommunistapárt a Ruhr-megszállás ellen tiltakozó gyűlést tartott, amelyen az angol-olasz kiküldötteken kívül két németországi képviselő is beszélt. A gyűlés végén a rendőrség letartóztatott két olasz kommunistát, Möllein német képviselőt. Mivel Möllein német képviselő utlevél nélkül jött Franciaországba, előreláthatóan kiutasítják.

Páris, március 19. A meginduló tárgyalásoknál állítólag Cunoval Franciaország nem tárgyal. Esseni jelentés szerint vasárnapra virradó éjjel francia katonák

lelőtték Schulte Kurt nyomdatulajdonost, aki pincéjéből állítólag egy francia számkácsra lőtt.

Tőzsdei jelentések

Zürich, március 19. Nyitás: Berlin 262 fél, Newyork 538, London 2526, Páris 3495, Milánó, 2590, Prága 1585. Budapest 15 háromnegyed, Bukarest —, Bécs 00.75, Varsó 00.125.

Bukarest, március 19. Zárlat: Devizák: Páris 1330, London 1016, Newyork 216, Milánó 1040, Zürich 4075, Prága 662 fél, Bécs 31 háromnegyed, Berlin 107, Budapest 7 háromnegyed.

Valuták: Márka 150, font 1000, frank 1370, svájci 41, lira 1050, dinár 1050, dollár 216, osztrák 32, magyar 650, szokol 630.

Budapest, március 19. Zárlat. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Bukarest 16—17, London 16.040—16.440, Berlin 1650—1850, Milánó 164—170, Páris 216—226, Prága 10.125—10.525, Zürich 635—660, Bécs 470—490, Belgrád 3450—3550, Newyork 3415—3490. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, március 19. Zárlat: Berlin 00.258, Amsterdam 211 fél, Newyork 538 háromnegyed, London 2529, Páris 3445, Prága 1595, Budapest 0.15 egynegyed, Belgrád 542 fél, Varsó 00.125, Bécs 0.0074 fél, bélyegzett 0.0075.

Budapest, március 19. A budapesti értékpapírtőzsde záratai: Magy. Hitel 36.500, Osztr. 5000, Angol-Magy. 5400, Leszámitoló 6000, Agrár 1100, Magy-Olasz 1350, Hazaib 8100, Salgó 117.000, Rimanurányi 15.800, Közuti 1475, Déliv. 13.000, Allamv. 49.500, Hermes 3000, Ingatlanb. 2550, Fargb. —, Keresk. b. 57.000, Bosnyák Agrár 2850, M. Ált. Tak. 9500, Hazai Tak. 80.000, Borsod-Miskolci 19.000, Concordia 12.600, Első Bud. gőzm. 44.500, Gizella gőzm. 9700, Hungária gőzm. 2500, Beocsini 140.000, Eszt.-Szászv. 56.000, Felsőmagyar 82.000, Drasche 45.000, Magnezit 2.5.000, Ált. Köszén 31.000, Urikány 175.000, Adria 68000, Atlantica 16.000, Levante 125000, Tröszt 212 fél, Csáky 7100, Fegyvergyár 280.000, Ganz-Danub. 2.400.000, Ganz-Vill. 330.000, Lang 47.000, Lipták 5550, Osztrák 32.000, Baróti 3500, Egy. Izzól 88.000, Guttmann 24.000, Klotild 12.800, Magy. Cukor 400.000, Östermező 61.000, Gummigvár 30.500, Magy. Vasut 13.400, M.-Vásárh. petr. 10.500, Nasici 184.000, Neuschloss 1775, Ofa 4500, Olai 18.000, Szlavóniai 6300, Angol-B. 14.000, Teud'off 19.000, Egyes. fa 1250, Wörner 6550, Lignum 9700, Zabolai 22.500, Egy. Tak. 6000, Rössemann —, Papiripar 7000, Boni 33.000, Malomsoki 3400, Rézbányai 9250, Földlité 38.000, Merkurh. 1200, Merkurfa 1800, Viktória 70.000, Oceán 11.800, Kobur 12.000, Glóbus 6300, Danica 15.800, Belvárosi 2800, Györffy 19.000, Flóra 28.000, Borsódi szén 30.000.

Hegedű, zongora, oselló
és minden más kotta meg van a
Hegedűs Hírlapiroda
Zenemű osztályában.

NYILTÉR

Tisztelettel értesítem jó ismerőseimet, mint az idegeneket, hogy ifj. Bartha László sztatósért, ha bárhol csinált a n. u. tban vagy eledenben bármilyen adósságot semminemű előlétséget nem vállalok.

Tisztelettel:
Id. Bartha László.

A nagyérdemű közönséghez fordulok azzal a kérdéssel, hogy Nagyváradon egy önálló kezdő meddig kezd? Talán ameddig szép híradója nincs?

Szeretném a t. közönség bizalmát megnyerni, de arra hogy Baros-utca 7 sz. A munkámért és szabásom-ért garantiálok. Szép híradatom nincs!

Tisztelettel:

Gersch és Tsa férle szabók

Komlós Iestíverek

(Oradea Mare, Nicolae Iorga-u. 13.)

üveg-, porcellán-
és táblaüveg
nagyáruhaza

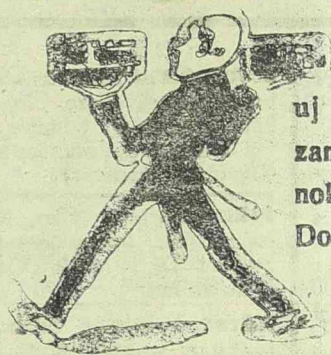
felhívja az igen t. vásárló közönség figyelmét dusan felzerelt porcellán, kőedény, majolika edény, alpacca, alumínium és acél evőeszköz, valamint háztartási edények, ser-vicek, dísz tárgyak és egyéb a szakmába vágó raktárára. Szállít raktárról fenti cikkek, valamint táblaüvegből, gittiből, fu. ott és csi-szolt üvegaruból bármilyen nagy mennyiséget.

MUZI

— Csodával határos az a művészet, mellyel Mary Pickford, a legbájosabb amerikai művésznő egy fiúval két egész ellen-tes szerepet játszik. Egy ragyogó szépségű, gazdag urleányt és egy csúnya, szegény, árva leányt játszik. A külföldi sajtó hasábo-ka irt erről a nagyszerű művészetről. Ez a film a „Stella Maris”, mely ma először lát-ható a Dorian filmszínházban, ahol a kiűnő Dorian film három n. pig marad műsoron.

— Nagy Katalin cárné élete a filmen. A világöríenem legizgatobb jelensége az a csodálatos asszony, aki mint anhalt her-zei hercegnő az orosz trónra került a meg-valósítva a néuralmat, dirigálta Európa dip-lomáciáját. Ferjéhez való sajtósága vi zonya folyton változó udvarlói és kegyencei, akik közül csak Potemkin tudta lekötöni hosszabb ideig, olyan érdekességek, amelyek csak a filmen érvényesülhetnek kellően. A nagy-szerű asszony körül kíváncsi férfiak bemzse-gek, akik céljai kivételében támogatták a megszállást a néuralmat, amelyről so-kaat ovesegnek még ma is Európa uralkodó-házainak berkeiben s könyveket írnak róla. A film méltóan mutatja be a nagy cárnőt, akít Lucy Höflich csodálatos hűen alakít. Reinhold Schünzel és Albert Stein-mück kiemelkedő alakjai a történelmi film-nek, amely keddtől péntekig kerül színpa az Apollóban.

Friss törött dióbél 1 kilogram 32 lei.
Aszódinál sas-palota
Tea-rum továbbra is 1 liter 24 lei.

Aszódinál 8 féle zamatu
pörkölt kávé és
új termései teázra és
zamatra utánozhatatlan-
nok. Cukorka osztálya a
Dorian Filmszínházzal
szemben.

Malkonsorveim friss minő-
ségben megérkeztek.

Meghívó.

A Kereskedelmi Utazók Egyesülete 1923. évi április hó 1-én d. e. fél 10 órakor (Husvét vasárnapján) tartja

első csontka évi rendes közgyűlést

a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok tanácstermében, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A vezető-ég (ceo ka) évről szóló jelentése.
 2. Az ellenőri bizottság évi jelentése.
 3. A vezetőség és ellenőri bizottság jelentésének tudomásul vétele és a felmentvény megadása.
 4. Az évi költségvetésről.
 5. Az egyesület vezetősége tagjainak megválasztása.
 6. Esetleges indítványok.
- Figyelmeztetés A tagok esetleges indítványaikat az alapszabály 30 § 2 ik bekezdése értelmében az egyesület vezetősége 8 n. p. pal korában, tehát március 23 ig beérőlag kell bemu a sák (Str. Alexandri 3 elcskegi ir da) mert ell nkező esetben az indítvány a közgyű és tárgya nem lehet.

Vető célokra ajánlok

FOK- és DUG-
HAGYMAT

Reiter Timisoara
Scuier-tér 2 Telefon 807.

Büfia ólmot

keres megvételre a

Sonnenfeld Adolf nyomda Rt.

Szilág i De só-utca 6. sz.

Késedelmes átvérvő rovására Kirschner és tása r. t. ügyfelem nagypiac téri üzlet-helyiségben f. évi március 20 án délután 3 óra or egy pár faj d. x i kutya lesz elárve rezve hites személy közbejöttével. A kutyák a cég helyiségében megtekinthetők.

Dr. Kepes Miklós,
ügyvéd.

Kárpitos és diszítók

külföldi utainkról visszatér-
tünk, műhelyün-et áthelyez-
tük Rákóczi-ut 7. sz. alá.
Előrendű kivitelben készí-
tünk, jutányos árat számít:

NAGY ÉS PRAZÁN

Vicellen
ok előnye
m i o t

PALMA

Kaucsuk cipő-
sarkot és cipő-
talpat

Husvét

illatszer szükségletüket
gyógyszertárak, drogeriák,
illatszertárak

Barna Miklós (Savoly)

illatszertárában Rákóczi-ut 2 sz.
583

szereshetik be legelőnyösebben.

Szóródugós és kimért parfü-
mök. — Kölni vizek. — Szóró dugók

Kárpitos

munkákat elsőrendű
kivitelben készít:

GIDÁLI MANÓ

Uri-u. 2. —: Rákóczi-ut 6.

Valentin István

női szabó, Kórház-utca 17.

Készít a legújabb divat szerint
kostüm, kabát, torzó ruhákat
leányka kabátok, kosztümök meg-
lepő olcsón készülnek.

:: Tiszteltelőknék árkedvezmény ::

Bányák! Fűrésztelpek! Malmok!

DURA

villamosági és műszaki vállalat
TEMESVÁR, Buzási-ut 12

Szűgyönyelm:
DURA TEMESVÁR

Telefonszám:
54

A legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás
az összes

villamos és műszaki
anyagokra.

